Nederlandse
Zorgautoriteit

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport
mevrouw drs. E.I. Schippers
Postbus 20350
2500 EJ 'S-GRAVENHAGE

Newtonlaan 1-41
3584 BX Utrecht

Postbus 3017
3502 GA Utrecht

T 030 296 81 11
F 030 296 82 96
E info@nza.nl
I www.nza.nl

Behandeld door	Telefoonnummer	E-mailadres	Kenmerk
Directie Regulering	088 770 8770	info@nza.nl	176516/243675

Onderwerp
Monitor Contractering en inkoop geneesmiddelen in de medisch specialistische zorg

Datum
17 maart 2016

Mevrouw de Minister,

In december 2015 heeft u de NZa opdracht gegeven twee maal per jaar een monitor op te leveren over de contractering en inkoop van geneesmiddelen in de medisch specialistische zorg. Hierbij bied ik u de eerste monitor aan die in dit kader is uitgevoerd.

Uw opdracht voor het maken van deze monitor is onderdeel van het geheel aan afspraken en gezamenlijke maatregelen dat in het bestuurlijk overleg medisch specialistische zorg tot stand is gekomen. Met deze maatregelen wilt u, samen met de ondertekenaars, invulling geven aan onder andere een aantal adviezen die de NZa heeft gedaan in haar onderzoeksrapport 'Toegankelijkheid en betaalbaarheid van geneesmiddelen in de medisch specialistische zorg' (juli 2015) om de toegankelijkheid en betaalbaarheid van dure geneesmiddelen te borgen.

In dat onderzoeksrapport hebben wij de geneesmiddelenketen geanalyseerd en een elftal aanbevelingen gedaan om de druk op de toegankelijkheid en betaalbaarheid te kunnen verlichten. Deze aanbevelingen hebben betrekking op Europees, nationaal en regionaal beleid. Wij gaven daarbij aan dat niet één maatregel noodzakelijk is, maar een combinatie van maatregelen op alle genoemde niveaus. Veel van de aanbevelingen heeft u overgenomen in de door u begin dit jaar uitgebrachte visie op geneesmiddelen.[1] De meeste aanbevelingen hebben betrekking op het evalueren of anders vormgeven van Europees (registratietraject) en nationaal (pakketbeheer) beleid.

De volgende aanbevelingen uit het onderzoeksrapport van de NZa hadden echter betrekking op het regionale niveau, namelijk op de contractering tussen zorgverzekeraars en zorgaanbieders:
- Slimmer contracteren tussen zorgaanbieder en zorgverzekeraar
- Scherper inkopen door ziekenhuizen bij fabrikanten

1 Brief minister van VWS aan de voorzitter van de Tweede Kamer: Visie op geneesmiddelen: Nieuwe geneesmiddelen snel bij de patiënt tegen aanvaardbare kosten, 29 januari 2016, kenmerk 899467-145972-GMT

- Creëer marktmacht voor de inkoop van geneesmiddelen
- Volume beheersen en gepast gebruik stimuleren

Bovenstaande regionale aspecten zijn onderzocht in deze monitor. Wij hebben een nulmeting ('foto') gedaan van de manier waarop de onderhandelingen zijn verlopen, welke contractafspraken zijn gemaakt, hoe zorgaanbieders geneesmiddelen inkopen en wat de ervaring in 2015 is geweest ten aanzien van betaalbaarheid en toegankelijkheid van zorg. Tevens is aandacht besteed aan hoe deze eerste bevindingen zich verhouden tot de genoemde aanbevelingen.

Er is meer aandacht voor geneesmiddelen in de contractering, vanwege het feit dat zowel zorgaanbieders als zorgverzekeraars erkennen dat er een knelpunt is ten aanzien van de betaalbaarheid en toegankelijkheid. Hierdoor zijn zorgverzekeraars en zorgaanbieder beter in staat om met elkaar te voorkomen dat de patiënt de dupe wordt.

Hoewel de contractvormen sterk uiteenlopen, is meer maatwerk gekomen in de afspraken over geneesmiddelen. Zo worden veel nacalculatieafspraken gemaakt voor nieuwe dure geneesmiddelen, waardoor het financiële risico meer bij verzekeraars komt te liggen. Tegelijkertijd wordt afgesproken dat ziekenhuizen meer inkoopvoordeel inleveren, gepast gebruik verbeteren en transparanter is over de inzet van geneesmiddelen. Zorgaanbieders geven aan erin geslaagd te zijn meer inkoopvoordelen te hebben behaald bij de fabrikant dan vorig jaar. Wij vinden dit een positieve ontwikkeling, omdat hierdoor de druk op de betaalbaarheid en dus op de toegankelijkheid kan worden verlicht.

Wanneer zorgaanbieders en zorgverzekeraars een afname gaan ervaren van financiële knelpunten is onder andere afhankelijk van de resultaten die worden geboekt met kostenverlaging op Europees, nationaal en regionaal niveau. In deze monitor is gemeten wat de ervaringen van knelpunten in de betaalbaarheid en toegankelijkheid zijn over het jaar 2015, zodat in volgende monitors de ontwikkeling kan worden gevolgd.

Eind dit jaar zal de NZa een tweede monitor aan u opleveren, waarin de ontwikkeling zal worden gerapporteerd van de contractering en inkoop van geneesmiddelen. Hierdoor wordt meer duidelijk welke bijdrage zorgverzekeraars en zorgaanbieders kunnen leveren aan het wegnemen van de genoemde knelpunten. Tevens wordt in de volgende monitor een kwantitatieve analyse opgenomen van add-ongeneesmiddelen.

Met vriendelijke groet,
Nederlandse Zorgautoriteit,

dr. M.J. Kaljouw
voorzitter Raad van Bestuur